

AGBLE!

"AGBLE" på ewe betyder fält. "AGBLE"! = Till fälten!,
Till arbetet! Kom igen! Sug i!

INNEHÅLL:

- * Rapport från Togo-gruppen
- * Vad jag tänker
- * Kurs
- * Verksamhetsberättelse
- * Saga
- * Brev från Kuma-Dunyo

Eva Kari 11/12/85

HEJ !

Här kommer nästa nummer av AGBLE. Mycket nöje!!

Rapport från Togo-gruppen

Avsnitt 2

Resumé: I föregående nummer presenterades Togo-gruppen. Lena sålde sin lägenhet och Eva-Karin blev invald i skolans alla kommitéer. Får vi nu veta hur gamla Abebe och Dawit är? Och har Sussi några skumma affärer på gång? Här kommer den spännande fortsättningen:

Vi har en elev kvar att presentera, Inger Raaby. Hon går nu sista terminen på journalisthögskolan i Stockholm och läser Togo-kursen på distans. Ett av hennes stora intressen är spontana dansnummer.

Så har vi lärarna som ska med till Togo: Mats Matsson, veteran och Håkan Franklin, trebarnspappa.

Arbetet i gruppen är nu inne i en hektisk fas. Förutom projektarbetena som presenterades i förra numret arbetar gruppen i tre informationsgrupper: Ett lokalradioprogram om Togo-linjen är på gång, snart kommer en utställning om kursen att stå på Molkomms bibliotek och ett ljudbildband om linjen finns nu att låna.

Att det börjar närma sig känner gruppen på vaccinationssticken (eller hur Håkan?). Avresedatum är bestämt till 7jan 1986 då vi med flyg från Stockholm åker till Togo och så småningom CRASE. Håll ut! I mitten av april är vi tillbaka igen!

Veckans gåta...

Il parle sans langue et
écoute sans oreille.
Questce que cest?

Svar i nästa bulletin.

Vad jag tänker

Om du vet vad jag tänker,
då ska du och jag alltid
sjunga samma sång.

Om du känner samma rytm som
jag i ditt hjärta,
då nynnar du högre än jag.

Om du förstår denna rytm
bättre än jag,
då hörs din röst högre än min.

Om du vill förstå bättre det
jag tänker,
då ska du göra samma arbete
som jag.

Om du tänker samma tanke som
jag,
då måste du se i samma rikt-
ning som jag.

Om du tror att människan är
en lärling,
då måste du förstå att smärtan
är hennes lärare.

Om du vet att den nytta du
gör i samhället är det som
räknas,
då ska du vara den som visar
det bäst.

Om du tror att framtiden till-
hör de bästa arbetarna,
då ska du vara som allra mest
målmedveten i arbetet.

Om du vet att den som är i
ett främmande land inte har
sin egen kultur,
då måste du kunna anpassa dig.

Om du sår för alla vindar,
kan du inte räkna med att skör-
da allt.

Om du tror att tålamod är den
olyckliges bröd,
då måste du förstå att tåla-
modet är din ledstjärna.

Om du tror att vänskapen be-
friar,
då kommer du aldrig att bli
diktator.

Om du vet att enighet ger
styrka,
då kommer du inte att bli en
splittrare.

Om du förstår att det är jag
som ber dig demonstrera med
mig,
då kan du lätt sjunga samma
sång tillsammans med mig.

Om du kan den sången,
så börjar du så här:
Agble! Agble! Agble! Agble!

Om du tänker att jag tänker
på C.R.A.S.E. de Kuma Dunyo,
då ska vi alla säga tillsammans:
Leve le C.R.A.S.E. de Dunyo!
Leve den svensk-togolesiska
vänskapen!

* * *

Råd och uppmaningar i poetisk form av Agbekponu Yao (snickarlärare
på C.R.A.S.E.) den 20 april 1982.

"Verklighetsuppfattning och internationell förståelse" på Molkoms folkhögskola. Föredrag med diabildvisning i februari och i oktober temadag på Skeppsholmens folkhögskola. Utställningen har varit på ett flertal skolor samt nu sist på Folkets Hus i Borlänge i samband med FN-dagen. Operation Dagsverke har gjorts på Molkoms och Mora folkhögskolor under våren. Låg- och högstadieskolor har besökts i Mora.

Byfolkhögskolan i Kuma-Dunyo har sjudit av aktivitet och arbetsglädje det senaste året. Skolans nye rektor, Flevi Komlan, har med sin personlighet, organisations- och ledarförmåga fungerat som den vitaminspruta skolsamhället så väl behövde efter de senaste ganska stretiga åren. Nu har skolan 50 elever fördelade på snickeri, sömnad, smide och skulptur. Fyra elever utexaminerades i våras efter genomgången utbildning i snickeri och sömnad. Förutom att styrelsen fått månatliga rapporter från rektorn har skolan fått ännu en stor resurs i den nye ordföranden för den lokala skolstyrelsen, monsieur Blu Kosikuma. Han besökte Fornby folkhögskola i påskas och närvarande vid ett styrelsesammanträde. Numera bosatt i

Lomé men uppvuxen i Kuma, vill Blu Kosikuma med sina kontakter och kunskaper stödja byborna i deras arbete med skolan. Det stora arbetsprojektet det här året har varit att bygga en vattencistern på 112 m³. Den är nu färdig och vi har kunnat följa cisternens framväxt genom foton som skickats med jämna mellanrum. Till skolan har också införskaffats en vespa för att underlätta bl a mindre inköp samt beställningar i Kpalimé av större transporter. Biblioteket har fått förnyade tidningsabonnemang. I senaste brevet berättar rektorn att en ny vekstad iordningsställts för tillverkning av aluminiumgrytor, kokkärl mm. Lärarlöner har det dock varit problem med. Vi fick ju in dem i landets budget för ett par år sedan men i och med försämrade lånevillkor etc har Togo i likhet med många andra u-länder drabbats av ekonomiska problem. Detta har gjort att lärarna på skolan inte fått lön från staten på över ett år. Föreningen har hittills gått in och betalat lön till tre av lärarna men här behövs en fortsatt diskussion om hur de insamlade medlen ska fördelas. Insamlingsresultatet för 84/85 var 42.848 kr - det näst högsta resultatet någonsin. Den höga

forts.

Kurs

"Anpassad teknik" på Mora folkhögskola den 22-24/11

Kursen inleddes på fredagkväll med allmän information om ämnet "anpassad teknik".

På lördagsmorgonen samlades en skara på ca 50 personer i aulan på Mora folkhögskola för att ta del av Lars Bromans föreläsning. Han utgick från sin bok "Förnybara energikällor för utveckling" när han talade om bl a solenergi. En solspis avsedd för u-länder demonstrerades. Den lagrar solvärme under dagen och kan sedan användas på kvällen för matlagning.

Olle Edqvist skulle under eftermiddagen ha presenterat sin bok "Sociala bärare av teknik". Tyvärr

blev han sjuk. Vem skulle ha varit en bättre "stand in" än Sigge Niwong. Där-
efter talade Svea Örnstedt, som tidigare arbetat inom SIDA, om spisar i u-land.

Lördagen avslutades med Svenska Togoföreningens årsmöte och trevlig samvaro på skolan.

På söndagen gjordes ett studiebesök i Skattungbyn, där Mora folkhögskola anordnar en 1-årig kurs i resursbevarande försörjning. Vi mottogs av elever från kursen som visade bilder och berättade om kursens uppläggning.

Vi blev som vanligt väl mottagna på Mora folkhögskola och hade en mycket trevlig helg tillsammans. TACK!!

Verksamhetsberättelse

Svenska Togoföreningens verksam- hetsberättelse 1984 - 1985.

Styrelsen har bestått av: Johan Snögren (ordförande), Rainer Hielle (vice ordförande), Mats Matsson (kassör), Agneta Widegren (sekreterare).

Övriga ordinarie ledamöter: Ann-Marie Svensson, Kjell Lärkas.

Suppleanter: Annelie Wiklund, Clairry Ann Gustafsson.

Revisorer: Gustaf Andersson, Björn Ericsson.

Suppleant: Rune Selén.

Styrelsen har under det gångna året haft fyra protokollförda sammanträden, ett telefonsammanträde samt tät telefonkontakt för övrigt.

Medlemmarna i föreningen har fått information via tre nummer av Agblé, (utgiven av Molkoms folkhögskolas U-landslinje). Det övriga informationsarbetet har bedrivits bl a på följande sätt:

Seminarium i mars med rubriken

forts.

siffran beror till stor del
på Mora folkhögskolas bidrag
med över 20.000 kr. Föreningen
riktar ett varmt tack till
alla som bidragit.

Sist men inte minst ska nämnas
att en U-landskurs pågår på
Molkoms folkhögskola sedan
augusti. Elva elever reser till
Togo i januari tillsammans

med lärarna Mats Matsson och
Håkan Franklin. I likhet med
tidigare år ska de bo och
arbeta på skolan i Kuma-Dunyo
i ca 3 månader. Vi önskar
dem lycka till!

Härmed avslutas tillbaka-
blicken på verksamhets-
året 1984/85.

Stockholm i november 1985.

Saga

Igelkotten, spindeln,
snigeln och biet.

En mor har fyra barn: Igel-
kotten, spindeln, snigeln
och biet. Igelkotten är smed,
spindeln vävare, snigeln
murare och biet en bra kock.

En morgon blir den gamla
modern sjuk och kommer kanske
att dö. Hon skickar bud efter
sina barn.

Igelkotten låter hälsa sin
mor: "Jakten börjar snart;
jag smider pilar, så jag kan
inte komma."

Spindeln svarar: "Väver tyg
till min festklänning; jag
har inte tid."

Snigeln svarar: "Jag bygger
mitt hus; jag har inte tid."

När budet kommer fram till
biet, håller hon på att laga
mat till kvällen. Hon lämnar
sitt arbete, skyndar för
att träffa sin mor och vårda
henne. Då säger modern: "Min
dotter du har räddat mitt liv.
Jag är mycket tacksam för vad
du gjort. Hädanefter ska allt
som du tar i dina händer bli
till honung."

Vad igelkotten beträffar ska
hans pilar sitta i hans egen
rygg. Spindeln ska alltid
väva utan att någonsin göra
ett glittrande tyg. Och
snigeln ska, vart hon än

forts.

går, alltid bära ditt hus
på sin rygg.

Det är sedan den dagen som
biet gör honung, snigeln
bär sitt skal på ryggen, igel-
kotten bär taggar på hela
kroppen och spindeln väver
utan att någonsin göra ett
fint tyg.....

(En saga nedtecknad åt oss
av en pojke i byn Kuma Dunyo.
Vi återkommer med en ny saga
i nästa nummer av Agble.)

Brev från Kuma-Dunyo

* * *

Kooperativet vid
C.R.A.S.E., Kuma-Dunyo
s/c FLEVI Komlan

Kuma-Dunyo
15-10-85

Till medlemmarna i
Kooperativet vid
Värmlands läns folkhögskola

Vi, medlemmar i kooperativet vid C.R.
A.S.E. i Kuma-Dunyo, samlade kring
rektor FLEVI Komlan, tackar er för de
2 000 SEK som ni haft vänligheten att
bevilja oss. Vi lovar att använda denna
summa på bästa sätt för kooperativets
utveckling.

Vi kommer snart att sända er vår
verksamhetsrapport, så att ni kan få en
uppfattning om vad vi gör. I vårt nästa
brev skall vi berätta hur vårt koopera-
tiv fungerar.

Bästa hälsningar till er.

Kooperativet vid C.R.A.S.E.

FLEVI Komlan
Rektor vid C.R.A.S.E.
Kuma-Dunyo

Kuma-Dunyo
15-10-85

Till ordf. i Sv. Togofören.
c/o Mats Matsson

Jag har det stora nöjet att låta er
ta del av vår djupa tacksamhet mot Sv.
Togoföreningen, för vilken ni har det
högsta ansvaret. Eleverna, de anställda
och skolstyrelsen lovordar er för de
ansträngningar ni gör för utvecklingen
vid Foyer Rural i Kuma-Dunyo.

Jag har lyckligt och väl mottagit de
15 000 SEK som ni den 21/9 beslutade
sända till vårt konto i Kpalimé. Som ni
sade: 5 000 SEK till de anställda,
2 000 SEK till kooperativet och 8 000
SEK till materiel i verkstäderna. Detta
kommer att nogga tillämpas. Jag kommer
att sända er fotografier på inköpt ma-
teriel och kvittenser.

forts.

Jag funderar nu ivrigt över den kommande vistelsen här på C.R.A.S.E. för edra 9 studerande. I detta ärende har jag tagit kontakt med M BLU och lokal-kommittén.

Jag kan också tala om att jag öppnat ännu en verkstad på C.R.A.S.E.. Det rör sig om tillverkning av aluminiumgrytor. Denna verkstad är redan i gång på Foyer. Tack vare edra råd och er hjälp har centret börjat leva upp på senare tid.

Detta är endast kort information. Ni får utförligare förklaringar i mitt nästa brev. Tala om för M Matsson att DJASE ännu inte har någon ny direktör, men det finns en tillförordnad. I slutet av oktober sänder jag er min rapport över verksamheten.

Våra bästa hälsningar till alla medlemmar i Svenska Togoföreningen.

FLEVI Komlan

✱ ✱ ✱

FLEVI Komlan
C.R.A.S.E.
Kuma-Dunyo

Kuma-Dunyo
21-10-85

Till ordföranden i
Svenska Togoföreningen

Efter brevet, som jag skickade för att bekräfta, att vi mottagit 15 000 SEK; tillåter jag mig sända er ännu ett brev med information.

Efter att ha studerat förhållandena i Kuma har jag funnit det nödvändigt att grunda ännu en verkstad vid C.R.A.S.E.. Till snickeriet, sömnaden, smedjan och träskulpturverkstaden ansluter sig således gjuteriverkstaden (tillverkning av aluminiumgrytor). Den visas här på fotografi.

Hos oss säger man ofta "hjälp dig själv, så skall himlen hjälpa dig". Min princip är inte att invänta de stora resurserna, innan man påbörjar något. När man tillverkar mycket, får man kunder i Kpalimé att leverera till. Verkstaden har just bara börjat. Lärare är M Kofi Kumah, en stor och kraftig man, som framgår av fotot. Bredvid honom ses vice ordf. i skolstyrelsen.

Jag har fått kopian på brevet som ni hade skickat till DJASE inför den svenska gruppens förståående ankomst. För vår del håller vi ett möte 26/10, under ledning av M BLU Kosikuma, för

att studera detta brev.

OBS 1. Jag skulle vilja ställa er en ganska viktig fråga. Pengarna som ni sänder oss är för att betala de anställda (snickaren och sömnadsläraren). Och de andra? De betalas med procent på försäljningen: 50% för smeden, 50% för gjutaren, 75% för träskulptören. Sådan var situationen, när jag kom hit. Mitt problem är, att de känner sig kränkta och att de har intrycket att de arbetar för att betala snickaren och sömnadsläraren med de pengar de tillför centret. C.R.A.S.E. växer och vi blir allt fler. Det är ett problem och jag måste lägga fram det för er. Vill ni ge mig ett svar inom kort, ty detta är ett problem som jag ser här.

OBS 2. Ni undrade vad jag hade gjort med plåten som inköpts till cisternbygget? Den köptes mycket riktigt för att användas till takrännor och för att laga en del hål i taket på det stora huset. Jag tror mig ha besvarat er fråga. Det andra fotot visar en sportaktivitet (fotboll) för flickor, som tränas av ett par pojkar. En enda boll är inte tillräckligt för deras förströelse.

Alla lärarna och eleverna förenar sig med mig i en mycket vänskaplig hälsning och väntar otåligt på den nya gruppen.

FLEVI Komlan

✱ ✱ ✱

Inköp till verkstäderna vid
C.R.A.S.E. oktober - november 1985.

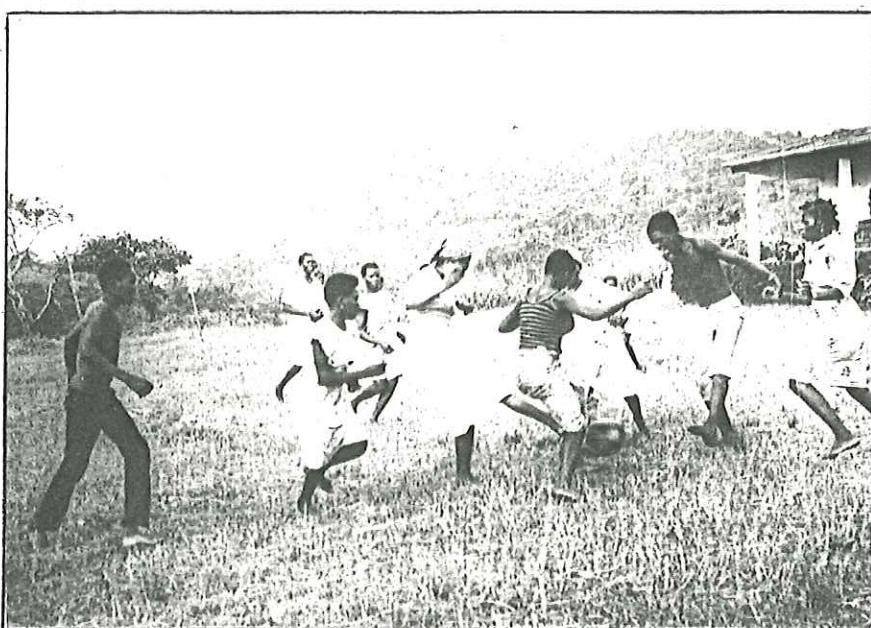
Den totala kostnaden för inköpen till de olika verkstäderna vid C.R.A.S.E i Kuma-Dunyo uppgick under oktober och november 1985 till 345 535 CFA (=6 911 SEK). Under oktober månad inhandlades bl a en smides-fläkt för 14885 CFA (=298 SEK). Man har även köpt två symaskiner. Den ena maskinen, Janome 131 Hw, kostade 31 618 CFA (=632 SEK). Den andra maskinen, märke saknas, kostade 59 160 CFA (=1 183 SEK). Utöver detta har man också till centrrets verkstäder köpt in diverse verktyg och material.

Bilder som kom med brevet av den 21 okt.

Den nya gjuteriverksta-
den för tillverkning av
aluminiumgrytor med lä-
raren M Kofi Kumah och
vice ordf. i lokalkom-
mittén M Deh Kossi
Mensah (t.h.).

Fotbollsträning med
flickorna på Foyer
Rural.

* * *

Kuma-Dunyo 12/11 -85
Till Svenska Togoföreningen.

Jag vill än en gång sända
er mitt tack för den hjälp
som ni fortsätter att bidra
med till C.R.A.S.E. i Kuma-
Dunyo. Jag tror att befolk-
ningen i byn är eniga om att
en ändring sker på C.R.A.S.E.
se bara på hur elevantalet
ökar.

Som jag sa i mitt senaste
brev, har jag tagit emot de
15 000 SEK och en kopia på
brevet som ni har skickat
till D.J.A.S.E. för att
tillkännage ankomsten av er
elevgrupp. Om ni undrar, så
är de 8 000 SEK för inköp
av material till ateljéerna

slut. Eftersom bra . . . önskar
per ger bra vänner, skickar
jag kvittona på inköpen. Om
räkenskaperna inte stämmer
beror det på att vid vissa
inköp lämnas inte kvitto.
Ni förstår säkert varför.

Jag skulle vilja att ni
skickar mig kopior för veri-
fikation i Togo.

Har ni fått mina två sista
brev? Försök att besvara dem.
Jag förbereder mig på att
ta emot de svenska eleverna
i januari.

Tack!

FLEVI Komlan
Directeur CRASE

Nästa kurs i "Folkbildning och Livsvillkor
i U-land" börjar omkring 1/9-86.
Om du är intresserad bör du redan nu
kontakta Molkorns folkhögskola för vidare
information om kursen. Anmäl dig idag!!!

Molkorns folkhögskola

Box 66

66060 MOLKOM

Tele: 0553-10004

SENASTE NYTT!

FOLKBILDNING OCH LIVSVILLKOR I U-LAND

Ett informationsprogram om en
annorlunda folkhögskolelinje 1985

Ett ljudbildband om internationella linjen
på Molkoms folkhögskola.
Ljudbildbandet får fem stjärnor av
A&BLE-redaktionen *****

INTRESSERAD?

Vill du sprida information om
Folkbildning och Livsvillkor i U-land
för vänner och bekanta kan det
här vara en bra hjälp

Ljudbildbandet finns att låna på
Molkoms folkhögskola ^{tele} 0553-10004